

Novi pristup učenju i organizaciji senzomotornih aktivnosti u radu sa decom jaslenog uzrasta

Metodika fizičkog vaspitanja dece jaslenog uzrasta (MFVDJU) – izborni predmet

Usmerenost Metodike FV dece jaslenog uzrasta

- U radu sa decom jaslenog uzrasta ističe se integrativni (celoviti, holistički pristup) kao jedini opravdan i moguć
- U radu sa decom jaslenog uzrasta, specifičnim aktivnostima treba podsticati i delovati na sve segmente dečijeg razvoja
- Dominantan je interdisciplinarni pristup, preplitanje sadržaja različitih oblasti i predmeta
- Zajednički rad studenata i profesora iz različitih oblasti

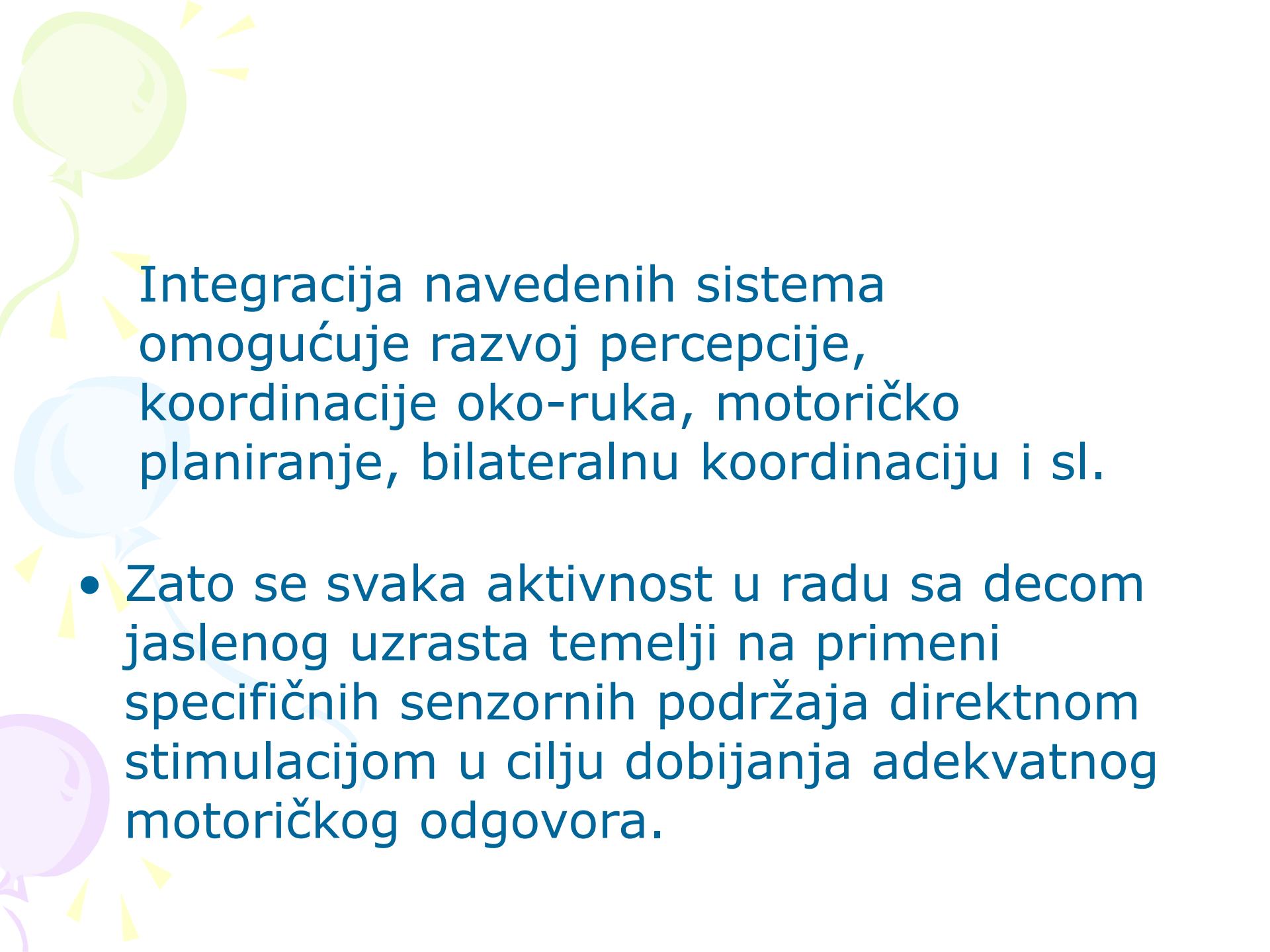
- Pokret (kretanje) u ranom periodu života ima sasvim drugačiju ulogu od uloge koju ima kod odraslih.
- Dete svojim pokretima budi i postepeno uređuje celokupno funkcionisanje organizma.
- Zato su holistički pristup i oslobođanje deteta osnovni i utemeljeni principi rada.

- Novi pristup organizaciji senzomotornih aktivnosti ima za cilj podsticanje celovitog razvoja dece jaslenog uzrasta.
- Studenti treba da steknu kompetencije usmerene ka osmišljavanju kreativnih sadržaja za svaki deo aktivnosti, ne bilo kako, već smisleno i stručno

- Senzorni sistem počinje da se formira pre rođenja, a ubrzano nastavlja tokom ranog detinjstva.

Obuhvata sledeće sisteme:

- **vestibularni**
- **proprioceptivni**
- **taktilni, vizuelni, auditivni, olfaktorni i gustitivni.**

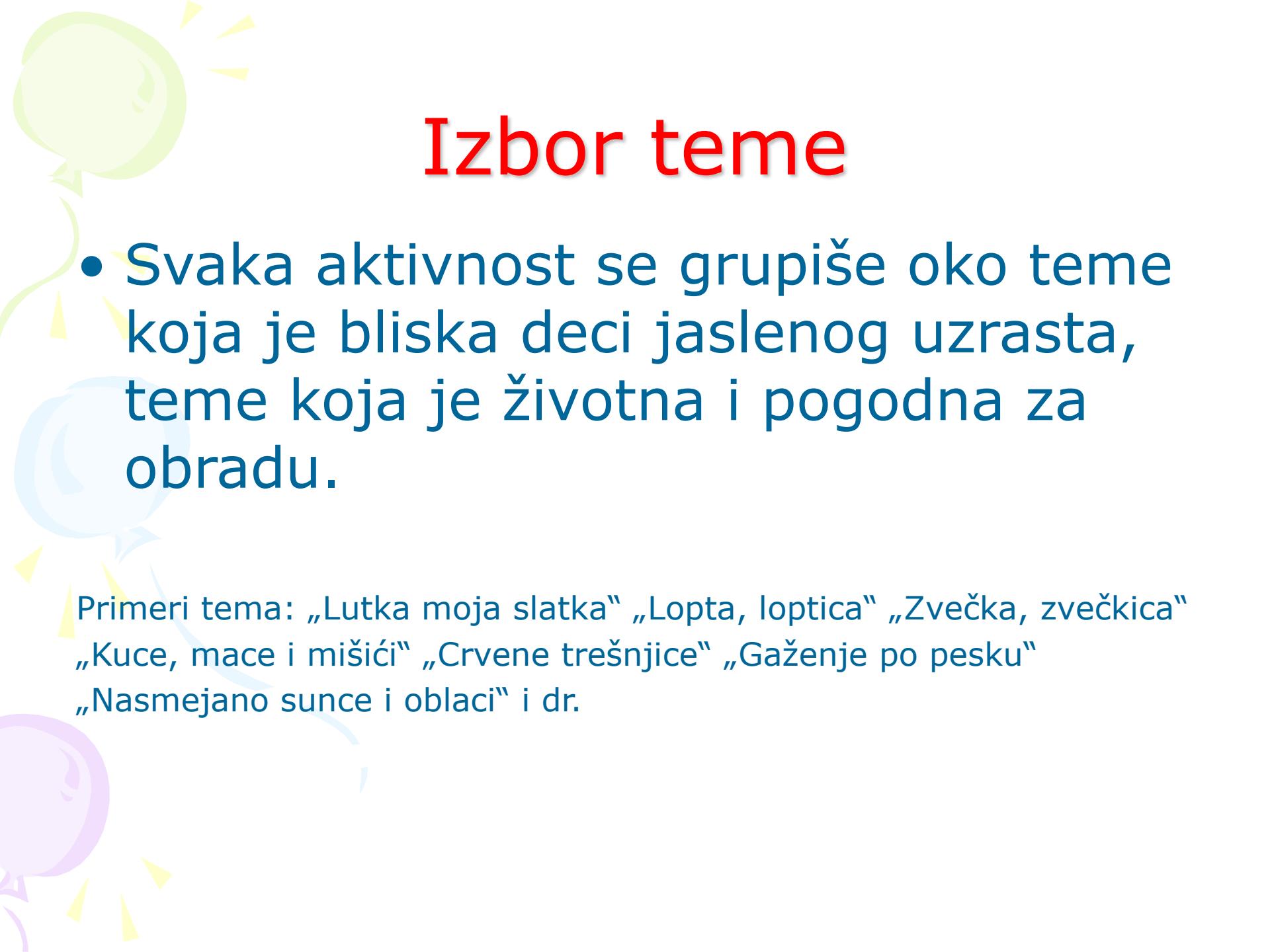
Integracija navedenih sistema omogućuje razvoj percepcije, koordinacije oko-ruka, motoričko planiranje, bilateralnu koordinaciju i sl.

- Zato se svaka aktivnost u radu sa decom jaslenog uzrasta temelji na primeni specifičnih senzornih podržaja direktnom stimulacijom u cilju dobijanja adekvatnog motoričkog odgovora.

- Aktivnosti su transdisciplinarnе i kolaborativne uz istovremeno podsticanje celovitog razvoja, uz obilno korišćenje muzike, igre, raznovrsnih rekvizita...
- Ključan faktor uspeha - kreativan student (vaspitač) koji dobrim planiranjem svake aktivnosti pomaže deci jaslenog uzrasta da u potpunosti iskoriste svoje sposobnosti.

STRUKTURA AKTIVNOSTI:

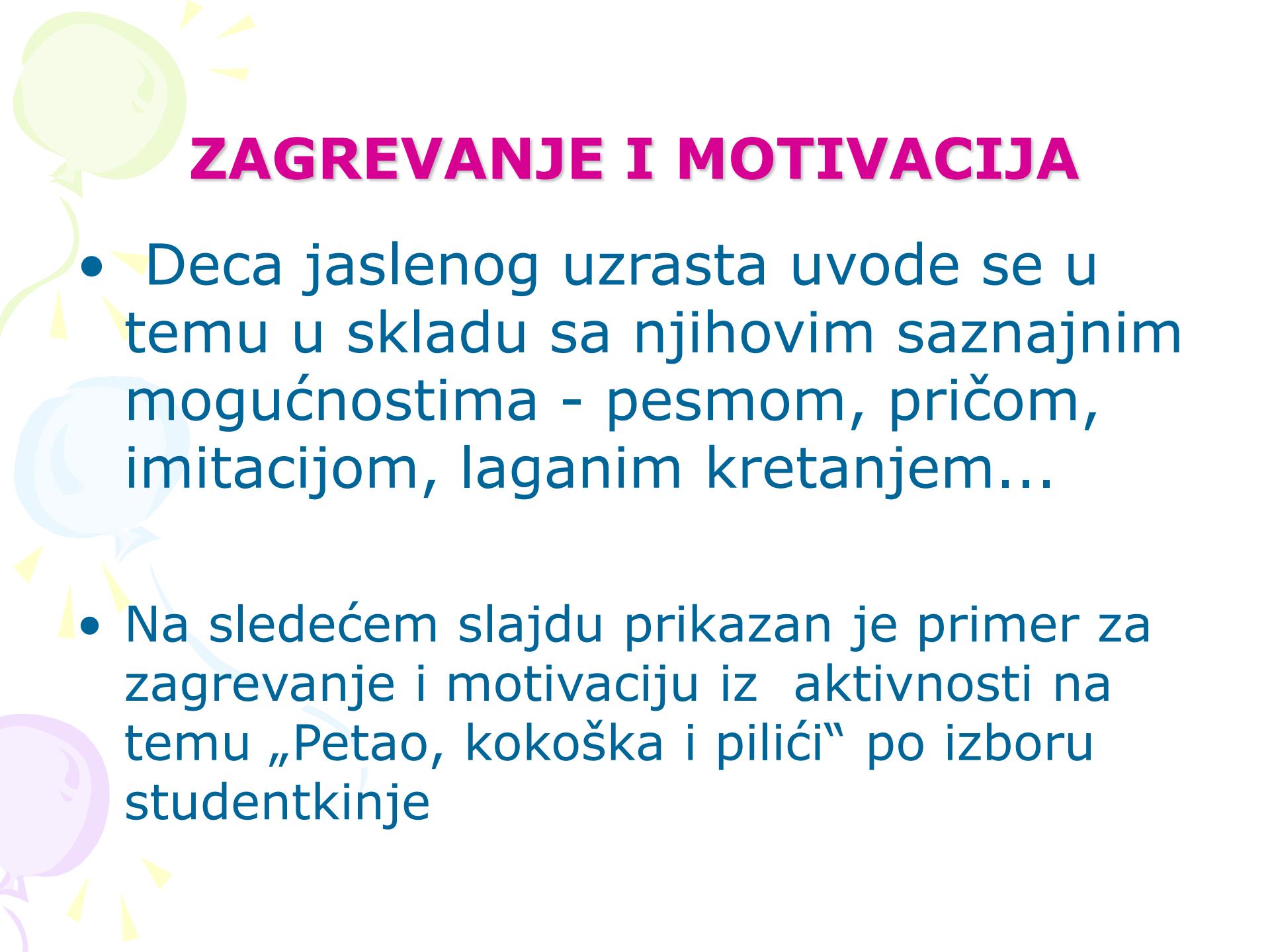
- 1. ZAGREVANJE I MOTIVACIJA**
- 2. VESTIBULARNE AKTIVNOSTI**
- 3. PROPRIOCEPTIVNA
STIMULACIJA**
- 4. AKTIVNOSTI RAVNOTEŽE**
- 5. RAZVOJ KOORDINACIJE OKO-
RUKA I FINE MOTORIKE**

Izbor teme

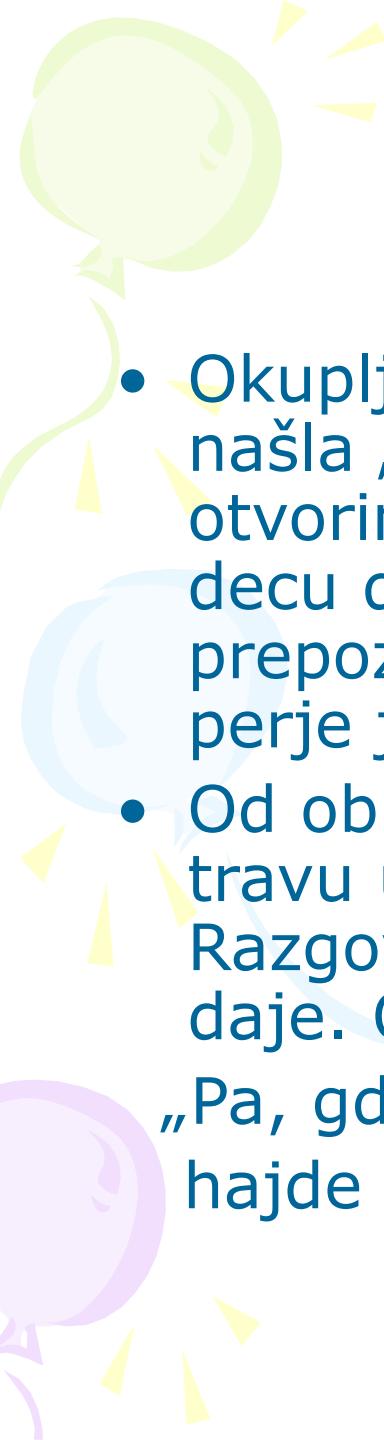
- Svaka aktivnost se grupiše oko teme koja je bliska deci jaslenog uzrasta, tema koja je životna i pogodna za obradu.

Primeri tema: „Lutka moja slatka“ „Lopta, loptica“ „Zvečka, zvečkica“ „Kuce, mace i mišići“ „Crvene trešnjice“ „Gaženje po pesku“ „Nasmejano sunce i oblaci“ i dr.

ZAGREVANJE I MOTIVACIJA

- Deca jaslenog uzrasta uvode se u temu u skladu sa njihovim saznajnim mogućnostima - pesmom, pričom, imitacijom, laganim kretanjem...
- Na sledećem slajdu prikazan je primer za zagrevanje i motivaciju iz aktivnosti na temu „Petao, kokoška i pilići“ po izboru studentkinje

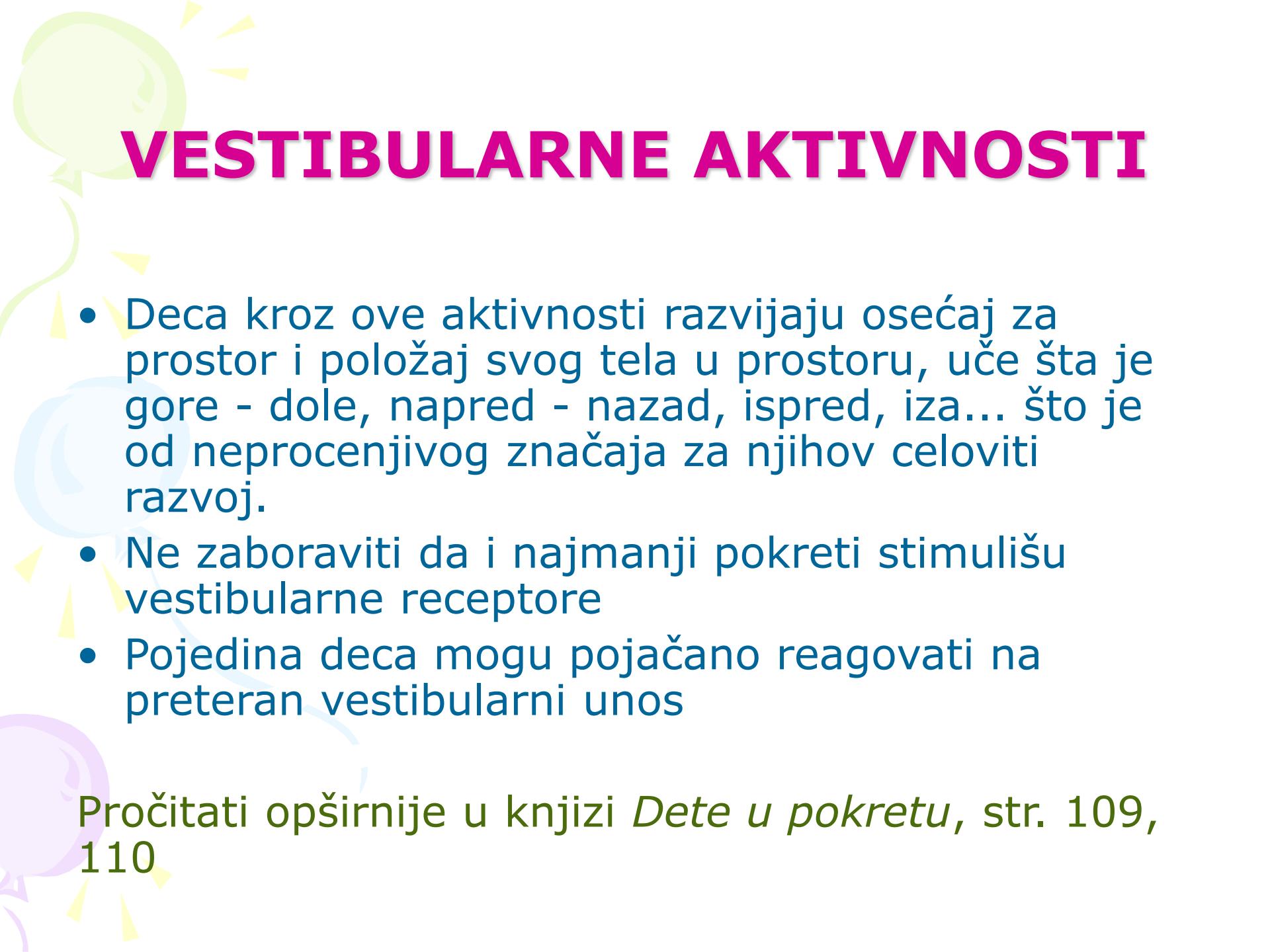

Mirjana Stanković

Tema: Petao, kokoška i pilići

- Okupljam decu rečima da sam dolazeći kod njih našla „čarobnu kutiju“ i pozivam ih da je zajedno otvorimo i vidimo šta se nalazi u njoj. Podstičem decu da sami otvore kutiju, istraže njen sadržaj, prepoznajemo „koku“, opipavamo je. „Ima perje, perje je mekano i glatko“.
- Od obruča pravimo gnezdo za kokošku, posipamo travu u gnezdo i ostavljamo koku u njemu. Razgovaram sa decom o tome šta nam koka daje. Oni odgovaraju : „ Jaja“. „Pa, gde su jaja, ona ih je negde sakrila, hajde da ih nađemo!“.

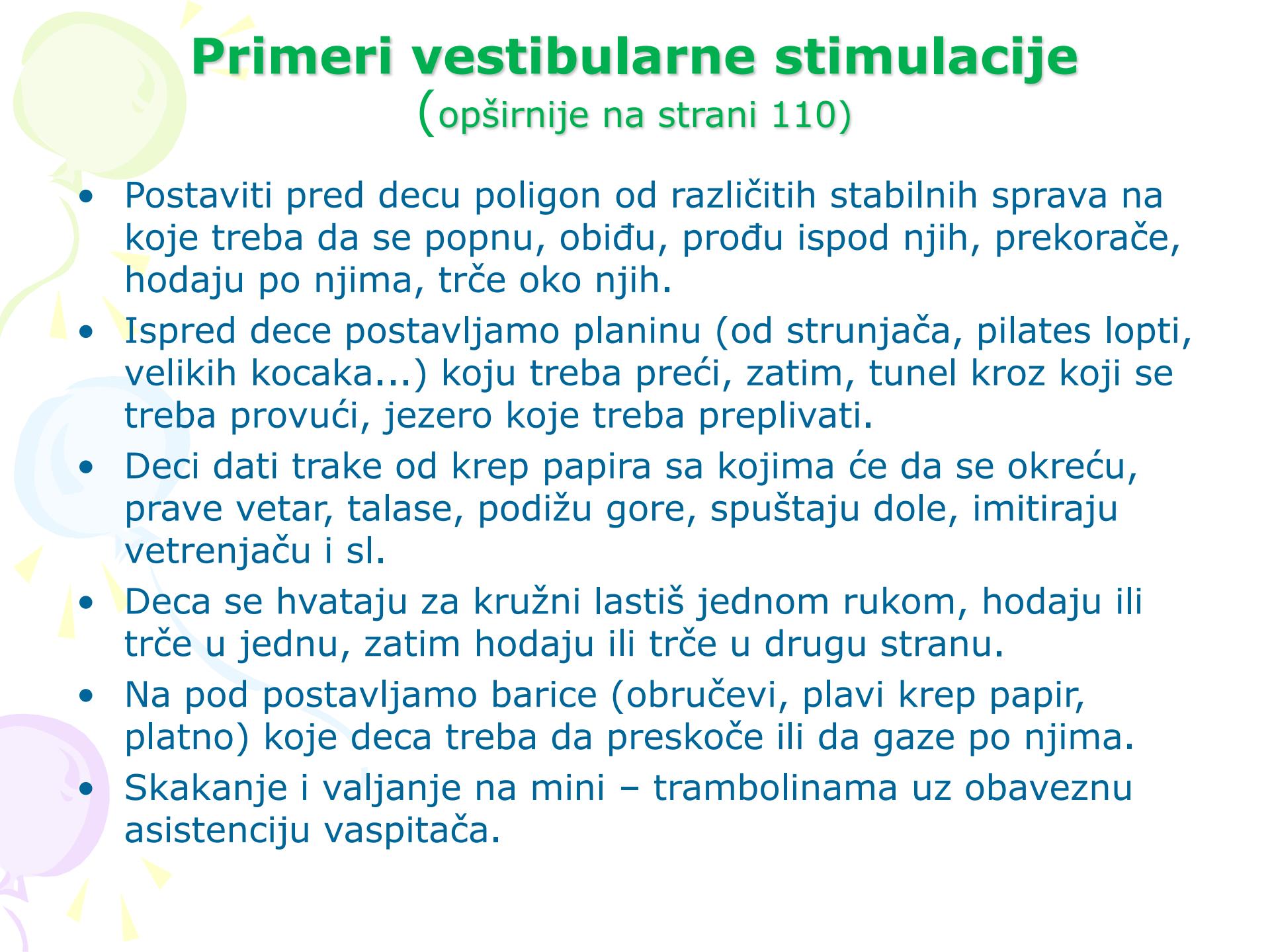

VESTIBULARNE AKTIVNOSTI

- Deca kroz ove aktivnosti razvijaju osećaj za prostor i položaj svog tela u prostoru, uče šta je gore - dole, napred - nazad, ispred, iza... što je od neprocenjivog značaja za njihov celoviti razvoj.
- Ne zaboraviti da i najmanji pokreti stimulišu vestibularne receptore
- Pojedina deca mogu pojačano reagovati na preteran vestibularni unos

Pročitati opširnije u knjizi *Dete u pokretu*, str. 109, 110

Primeri vestibularne stimulacije

(opširnije na strani 110)

- Postaviti pred decu poligon od različitih stabilnih sprava na koje treba da se popnu, obiđu, prođu ispod njih, prekorače, hodaju po njima, trče oko njih.
- Ispred dece postavljamo planinu (od strunjača, pilates lopti, velikih kocaka...) koju treba preći, zatim, tunel kroz koji se treba provući, jezero koje treba preplivati.
- Deci dati trake od krep papira sa kojima će da se okreću, prave vetar, talase, podižu gore, spuštaju dole, imitiraju vetrenjaču i sl.
- Deca se hvataju za kružni lastiš jednom rukom, hodaju ili trče u jednu, zatim hodaju ili trče u drugu stranu.
- Na pod postavljamo barice (obručevi, plavi krep papir, platno) koje deca treba da preskoče ili da gaze po njima.
- Skakanje i valjanje na mini – trambolinama uz obaveznu asistenciju vaspitača.

Kako to studenti rade – primer za vestibularnu stimulaciju

Aktivnost na temu „Petao, kokoške i pilići“

Na prostoru za vežbanje postavljamo:

- obručeve, čunjeve, brdašce (napravljeno od strunjača), veliku Pertini plastičnu kućicu (oko koje deca hodaju, ulaze u nju).
- Deca, lančano, jedno za drugim hodaju oko obručeva, prolaze između čunjeva, penju se na strunjaču, silaze sa nje, hodaju oko kućice, ulaze u nju, svuda traže jaja..

- U kućici deca pronalaze korpu punu jaja. Deca uzimaju po jedno ili više jaja po sopstvenom izboru i istom stazom se vraćaju do gnezda i koke i ostavljaju jaja. Vraćaju se onoliko puta dok sva jaja ne prenesu do koke.
- Ukoliko su deca zainteresovana, aktivnost se može još jednom ponoviti uz male varijacije (preraspodelu prepreka i načina njihovog savladavanja)

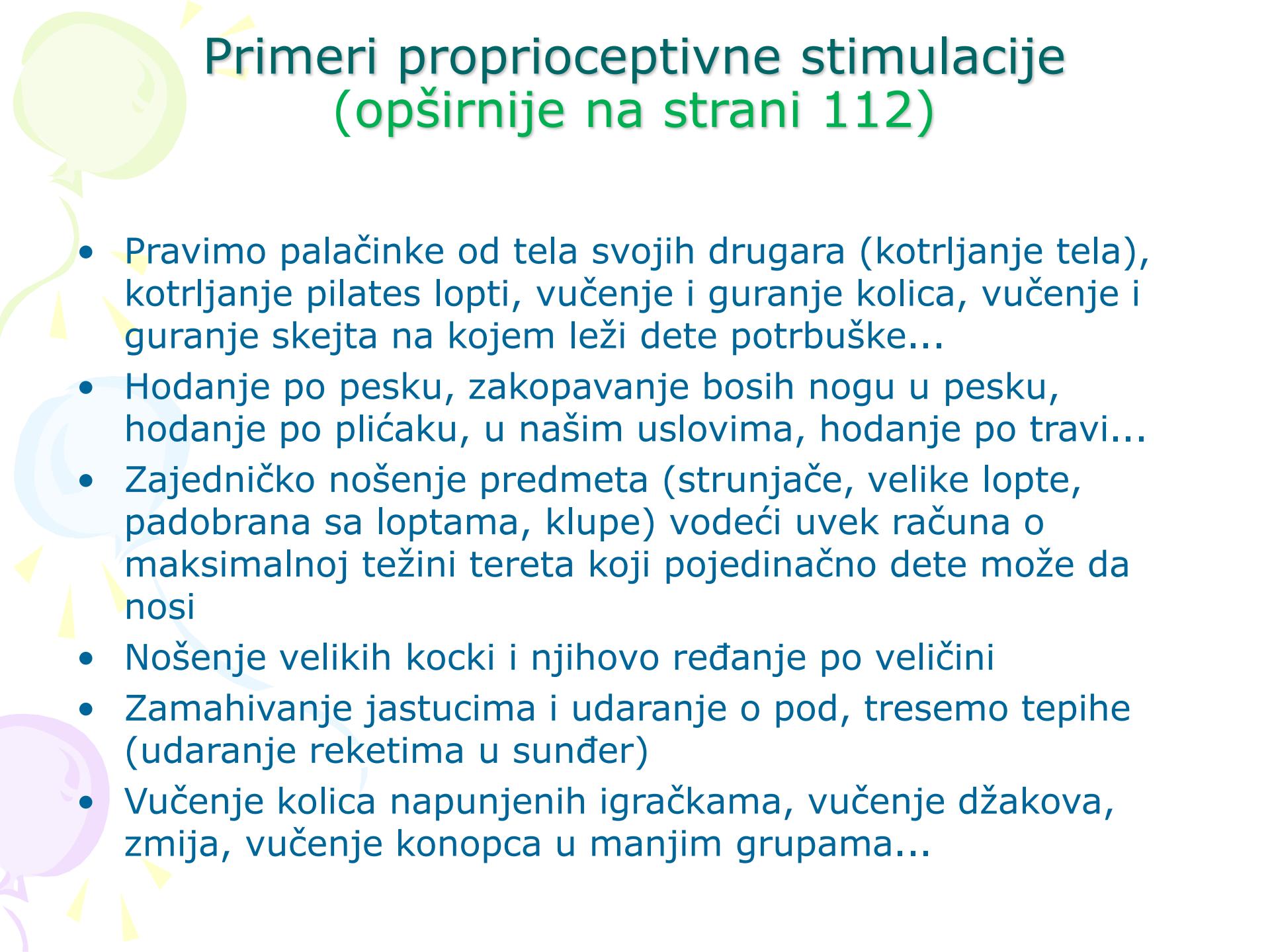

PROPRIOCEPTIVNA STIMULACIJA

- Motoričke aktivnosti podizanja, guranja, nošenja, povlačenja, istezanja, ali i masaže.
- Kod dece jaslenog uzrasta proprioceptivni sistem još nije dovoljno razvijen.
- **Podstičemo ga stimulacijom receptora u našim tetivama, zglobovima i mišićima pritiskom, optimalnim teretom...**
- Stimulišući proprioceptivni sistem, deca će bolje motorički planirati nove aktivnosti i biti sigurnija u njima.
- Studenti prepoznaju decu koja imaju poteškoća sa proprioceptivnom obradom pokreta (nespretna su, često namerno padaju i bacaju se, jako stežu predmete i osobe...)

Pročitati opširnije u knjizi *Dete u pokretu*, str. 111,
112

Primeri proprioceptivne stimulacije (opširnije na strani 112)

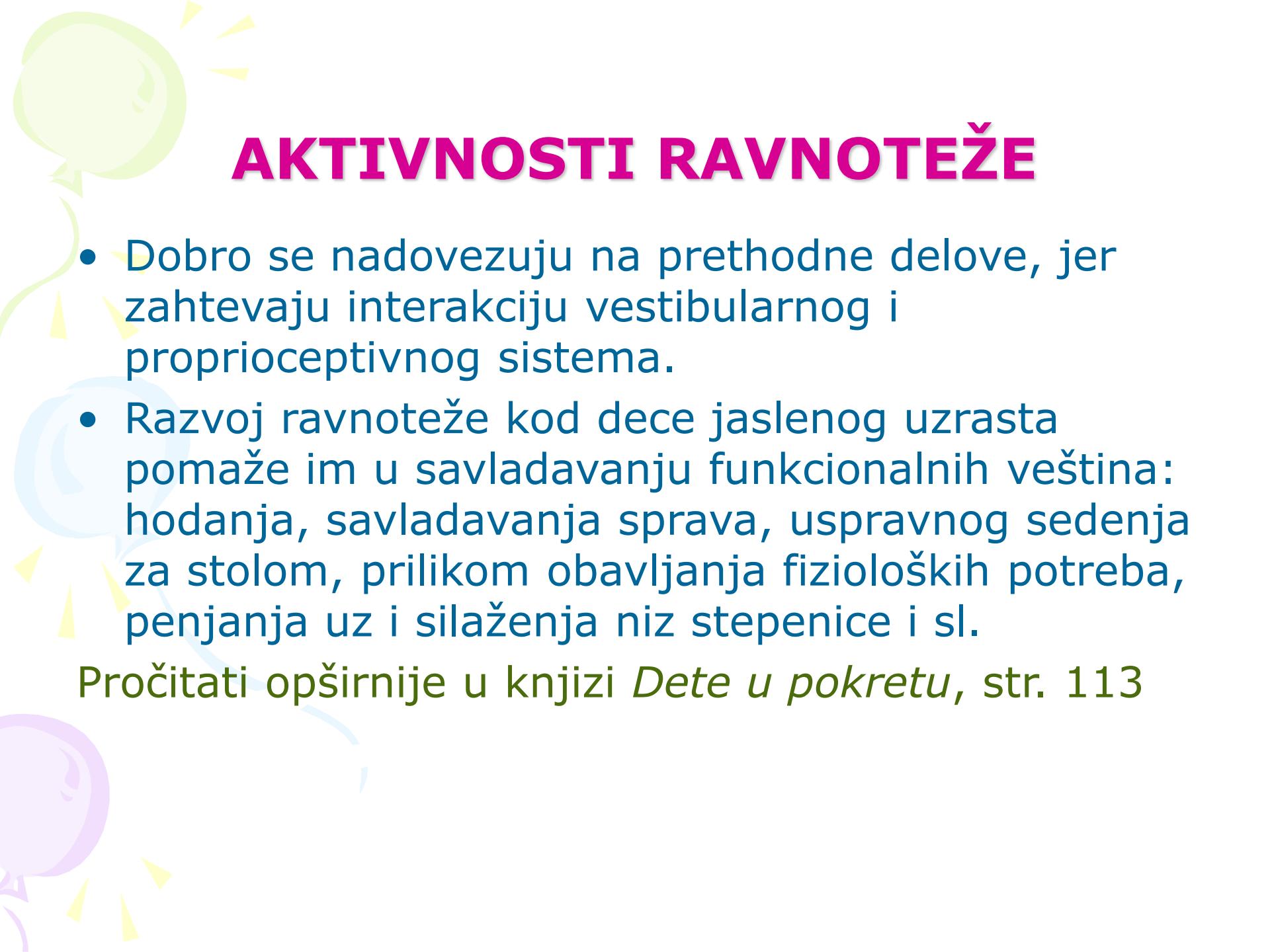
- Pravimo palačinke od tela svojih drugara (kotrljanje tela), kotrljanje pilates lopti, vučenje i guranje kolica, vučenje i guranje skejta na kojem leži dete potrbuške...
- Hodanje po pesku, zakopavanje bosih nogu u pesku, hodanje po plićaku, u našim uslovima, hodanje po travi...
- Zajedničko nošenje predmeta (strunjače, velike lopte, padobrana sa loptama, klupe) vodeći uvek računa o maksimalnoj težini tereta koji pojedinačno dete može da nosi
- Nošenje velikih kocki i njihovo ređanje po veličini
- Zamahivanje jastucima i udaranje o pod, tresemo tepihe (udaranje reketima u sunđer)
- Vučenje kolica napunjениh igračkama, vučenje džakova, zmija, vučenje konopca u manjim grupama...

Kako to studenti rade – primer za proprioceptivnu stimulaciju

Aktivnost na temu „Petao, kokoške i pilići“

- Kada su se umorili, predlažem da igramo pokretnu igru „**Spavaju pilići**“. Sva deca legnu potrbuške na strunjaču ili tepih i zatvore oči kao da spavaju. Jedno dete zajedno sa vaspitačem šetajući sa petlom u rukama, malo poyijen telom napred, šeta oko pilića pevajući pesmicu: „**Setalo, petalo**“ (uvek navesti pun tekst u pripremi)
- Dok izgovara reči, u ritmu, dodiruje leđa dece koja leže napravljenim petlom.
- Na reči „**kukuriku!**“, deca se bude, brzo ustaju i trčeći odlaze do gnezda (obručevi postavljeni u blizini gnezda sa kokom). Ponavljamo onoliko puta koliko dece žele.

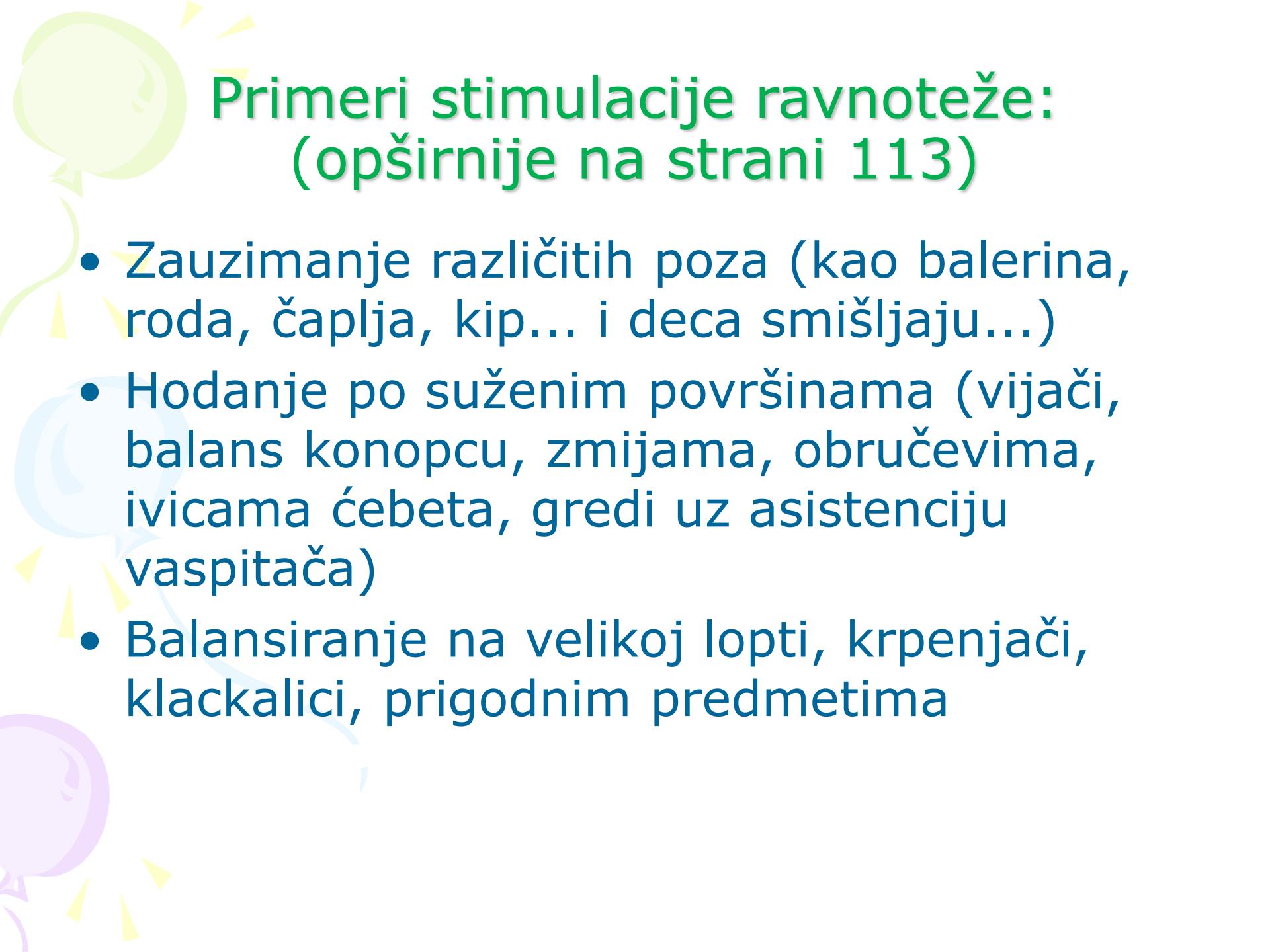

AKTIVNOSTI RAVNOTEŽE

- Dobro se nadovezuju na prethodne delove, jer zahtevaju interakciju vestibularnog i proprioceptivnog sistema.
- Razvoj ravnoteže kod dece jaslenog uzrasta pomaže im u savladavanju funkcionalnih veština: hodanja, savladavanja sprava, uspravnog sedenja za stolom, prilikom obavljanja fizioloških potreba, penjanja uz i silaženja niz stepenice i sl.

Pročitati opširnije u knjizi *Dete u pokretu*, str. 113

Primeri stimulacije ravnoteže: (opširnije na strani 113)

- Zauzimanje različitih poza (kao balerina, roda, čaplja, kip... i deca smišljaju...)
- Hodanje po suženim površinama (vijači, balans konopcu, zmijama, obručevima, ivicama čebeta, gredi uz asistenciju vaspitača)
- Balansiranje na velikoj lopti, krpenjači, klackalici, prigodnim predmetima

Kako to studenti rade – primer za razvijanje ravnoteže

Aktivnost na temu „Petao, kokoške i pilići“

- Uz istu pesmicu „Šetalo, petalo“, deca hodaju u ritmu, po tragovima tate – petla, svuda po prostoru, pokušavajući da održe ravnotežu i ne skrenu sa puta kuda je prolazio tata petao.

Tragovi tate petla

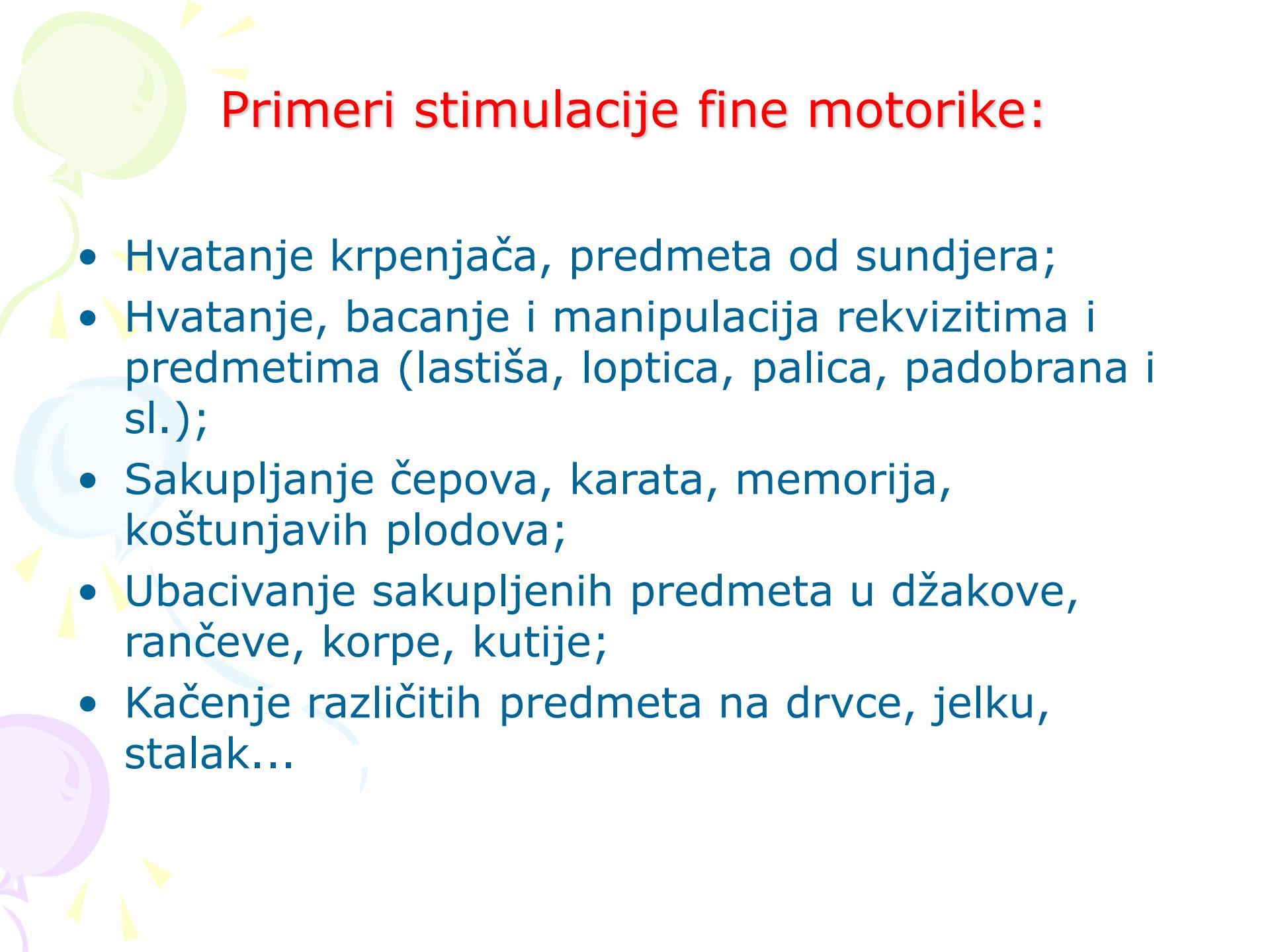
RAZVOJ KOORDINACIJE OKORUKA I FINE MOTORIKE

- Ove veštine predstavljaju osnovu za vizuelno-motornu integraciju, toliko neophodnu za holistički razvoj deteta, njegovu pripremu za čitanje i pisanje, svakodnevno snalaženje u životu, predškolskoj ustanovi i školi.
- Pošto su manjeg intenziteta doprinose smirivanju dečijeg organizma

Pročitati opširnije u knjizi *Dete u pokretu*, str. 114

Primeri stimulacije veština koordinacije okoruka:

- Bacanje, hvatanje, kotrljanje i gađanje različitim predmetima, različitih veličina i tekstura
- Gađanje u pokretne (loptu koja se kotrlja, autić na navijanje, balon) i nepokretne mete
- Prenošenje predmeta na zanimljive načine
- Igre uočavanja detalja, igre senki

Primeri stimulacije fine motorike:

- Hvatanje krpenjača, predmeta od sundjera;
- Hvatanje, bacanje i manipulacija rekvizitima i predmetima (lastiša, loptica, palica, padobrana i sl.);
- Sakupljanje čepova, karata, memorija, koštunjavih plodova;
- Ubacivanje sakupljenih predmeta u džakove, rančeve, korpe, kutije;
- Kačenje različitih predmeta na drvce, jelku, stalak...

Zanimljiv primer kako možemo razvijati finu motoriku kod dece

Na ovaj način deca vežbaju sledeće:

Mišiće šake i prstiju.

Vizuelno pretraživanje- dete treba da pronađe odgovarajući čep i da zatvori odgovarajući otvor.

Lateralizaciju i orijentaciju u prostoru- odvrtanjem/zavrtanjem vežbamo pojmove levo i desno.

Bimanuelne aktivnosti- korišćenje obe ruke u obavljanju ove aktivnosti.

Pojam veličine- zavrtati sve velike čepove, potom sve male ili obrnuto; ili od najvećeg do najmanjeg.

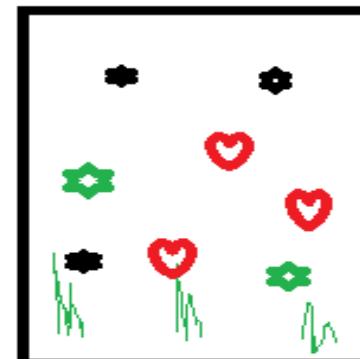
Prelaz srednje linije tela- desnom rukom obavljamo aktivnost u levom polju i obrnuto. Diferencijacija boja i dr.

Dete stiče iskustvo koje će kasnije moći funkcionalno da primeni (otvaranje flašice vode kada je žedno).

Kako to studenti rade – primer za razvijanje fine motorike

Aktivnost na temu „Petao, kokoške i pilići“

- Deca iz kokinog gnezda uzimaju jedno jaje, otvaraju ga i u njemu pronalaze samolepljivu aplikaciju cveta, trave, kapljica, srca i sl.
- Na posebnom kartonu zalepljenom na zidu ili tabli, deca lepe aplikacije i prave zajednički kolaž.

Ispitna pitanja za završni ispit iz MFVDJU (samo za studente koji su položili kolokvijum/uradili predispitne zadatke)

1. Sredstva fizičkog vaspitanja (osnovna i pomoćna)
2. Fizička aktivnost dece jaslenog uzrasta (definicija, značaj, karakteristike, oblici prilagođeni deci JU)
3. Fizička vežba (definicija, karakteristike i vrste prilagođene deci JU)
4. Higijenski i prirodni faktori
5. Materijalni faktor i pomoćna sredstva prilagođeni deci JU – sprave i rekviziti
6. Primeri motoričkih aktivnosti prilagođeni deci JU uz korišćenje sprava i rekvizita
7. Novi pristup učenju i organizaciji senzomotornih aktivnosti u radu sa decom jaslenog uzrasta

Literatura za pripremu završnog ispita:

- ✓ Nataša Sturza Milić (2019): *Dete u pokretu*, Vršac: Visoka škola strukovnih studija za vaspitače Vršac.
- ✓ Erne Sabo (2013): *Metodika fizičkog vaspitanja predškolske dece*, Novi Sad: samostalno izdanje autora. (ili bilo koja druga metodika FV dece PU)
- ✓ Стојановић, А. (2013): Основи педагогије јасленог узраста- поглавља: Организација простора за најмлађу децу (од стр. 74); Ствари за играње уместо играчака (од стр. 79); Сензорни стимулуси и учење у јаслицама (119 до 131 стр.)